

۱۳ هر کدام جای خود (۲)

از فراز آسمان تا روی زمین

عقاب از بالای صخره مار را می بیند و برای گرفتن آن شیرجه می رود تا با چنگال های خود آن را بگیرد اما مار خود را در سوراخ پنهان می کند.

گفت و گو کنید

مار چگونه خود را به سوراخ می رساند؟
کدام جانوران را می شناسید که شبیه مار حرکت می کنند؟

مار دست و پا ندارد و روی زمین می خزد. مار از گروه خزندگان است.
برخی از خزندگان مثل مارمولک دست و پای کوتاهی دارند و هنگام حرکت شکمشان روی زمین کشیده می شود.

روی بدن مارها و خزندگان دیگر را پولک های سختی پوشانده است.

عقاب با بال‌هایش پرواز می‌کند و بدنش را پر پوشانده است. عقاب از گروه پرندگان است. خزندگان و پرندگان با شش تنفس می‌کنند. مار و عقاب هر دو تخم می‌گذارند. پرندگان معمولاً روی تخم‌هایشان می‌خوابند. برخی مارها دور تخم‌هایشان حلقه می‌زنند.

ایستگاه فکر

لاک‌پشت دریایی چگونه از تخم‌هایش مراقبت می‌کند؟

جمع‌آوری اطلاعات

مارها چه کمک‌هایی به ما می‌کنند؟

در هر گروه فهرستی از جانوران خزنده و پرنده را که می‌شناسید، تهیه کنید.

مرغ

تمساح

شتر مرغ

کبوتر

اردک

لاک پشت

لک لک

مارمولک

پنگوئن

مشاهده کنید

یک پرنده را که در محلّ زندگی خود می‌شناسید، مشاهده کنید و به این پرسش‌ها پاسخ دهید.
این پرنده چه غذایی می‌خورد؟
این پرنده چگونه غذا می‌خورد؟
آیا پره‌های قسمت‌های مختلف بدن پرنده مثل هم‌اند؟

رسول خدا (ص) می‌فرمایند: «کسی که گنجشک یا پرنده‌ای دیگر را به ناحق بکشد،
در روز قیامت مورد بازخواست قرار می‌گیرد.»
میازار موری که دانه‌کش است   که جان دارد و جان شیرین خوش است
فردوسی

شیر، پشم یا مو

شیر غذای مفیدی برای ما است. شیر را از کدام جانوران به دست می آوریم؟
از این جانوران چه استفاده های دیگری می کنیم؟

گوسفند، بز، گاو و شتر از گروه پستانداران هستند. بدن پستانداران از مو یا پشم پوشیده شده است. پستانداران بچه می‌زایند و به آن‌ها شیر می‌دهند.

شیر

سنجاب

روباه

خرگوش

گربه

خرس

جمع‌آوری اطلاعات

در محلّ زندگی شما کدام پستانداران زندگی می‌کنند؟ هر گروه درباره‌ی زندگی یکی از آن‌ها گزارشی تهیه کند و به کلاس گزارش دهد.

در تهیه‌ی منبع مناسب برای آماده کردن گزارش این صفحه به فرزند خود کمک کنید.

هر یک از پستانداران تصویرهای زیر چگونه حرکت می کنند؟

پلنگ

نهنگ

اسب

فُک

کانگورو

خفاش

حرکت این جانوران با ماهی ها، پرندگان و خزندگان چه شباهت ها و چه تفاوت هایی دارد؟

ستونی از مهره‌ها

استخوان‌های یک ماهی را مشاهده کنید.

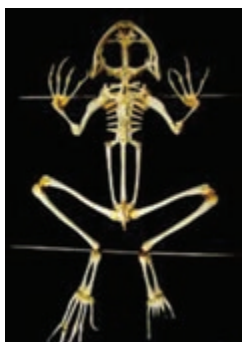

ماهی‌ها در پشت خود تعدادی مهره دارند که پشت سر هم قرار گرفته‌اند و ستون مهره را تشکیل داده‌اند.

به همین علت ماهی‌ها را مهره‌دار می‌نامند.

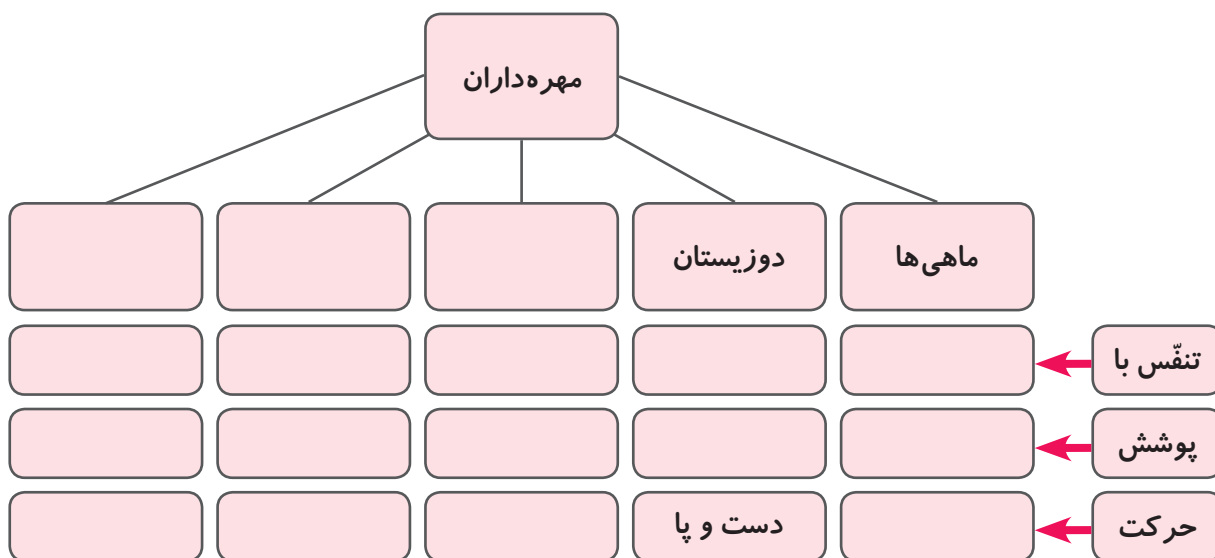
دوزیستان، خزندگان، پرندگان و پستانداران نیز مهره‌دارند.

گفت و گو کنید

با کمک دوستانتان نمودار زیر را کامل کنید.

جمع‌آوری اطلاعات

آیا همه‌ی جانوران مهره‌دارند؟

۱۴ از گذشته تا آینده (نگهداری مواد غذایی)

مهران: پدرم می گفت، در زمان های گذشته بعضی از مواد غذایی را برای اینکه فاسد نشوند، داخل نمک یا آب نمک قرار می دادند و یا آن ها را خشک می کردند.
محمد: مادر من هم می گفت، گوشت را در سبدهای توری در جاهای سایه آویزان می کردند تا خنک بماند و فاسد نشود.

گفت و گو کنید

تصاویر زیر برخی از روش های نگهداری مواد غذایی را نشان می دهد.

از کدام روش ها هنوز هم در روستا یا شهر شما استفاده می شود؟

خارج از کلاس

از بزرگ‌ترها پرسید در دوره‌ی کودکی آن‌ها چه روش‌های دیگری برای نگهداری موادّ غذایی وجود داشته است؟

گفت‌وگو کنید

از کدام روش‌ها هم در خانه‌ها و هم در کارخانه‌ها برای نگهداری موادّ غذایی استفاده می‌شود؟

روش‌های خشک کردن موادّ غذایی

تصاویر زیر برخی روش‌های خشک کردن موادّ غذایی را به‌طور سنتی و صنعتی نشان می‌دهند.

صنعتی	سنتی	
		نان
		سبزی

گفت‌وگو کنید

درباره‌ی روش‌های سنتی و صنعتی خشک کردن موادّ غذایی گفت‌وگو کنید.

روش‌های پختن موادّ غذایی

تصاویر زیر برخی موادّ غذایی تهیه شده به روش‌های سنتی و صنعتی را نشان می‌دهند.

صنعتی	سنتی	
		رب گوجه
		کمپوت
		مربا

گفت و گو کنید

درباره‌ی روش‌های سنتی و صنعتی پختن موادّ غذایی گفت‌وگو کنید.

ایستگاه فکر

چرا با گذشت زمان، روش‌های پختن موادّ غذایی تغییر کرده‌اند؟

استفاده از نمک برای نگهداری موادّ غذایی

تصاویر زیر برخی روش‌های نگهداری موادّ غذایی در

نمک را نشان می‌دهند.

گفت و گو کنید

در شهر یا روستای شما چه موادّ غذایی دیگری را برای مدّت طولانی در آب نمک نگهداری می‌کنند؟
ضرب‌المثل معروفی درباره‌ی اهمّیت نمک در نگهداری موادّ غذایی وجود دارد. آن را از معلّم خود

پرسید.

روش‌های خنک کردن برای نگهداری مواد غذایی

همه می‌دانیم درست کردن مربا، خشک کردن میوه و سبزی، درست کردن کمپوت، خیارشور، ترشی، همه و همه راه‌هایی برای نگهداری سبزی‌ها و میوه‌ها هستند. یکی دیگر از راه‌های نگهداری مواد غذایی، گذاشتن آن‌ها در جاهای سرد و یا کنار یخ است. تصاویر زیر برخی راه‌های خنک کردن مواد غذایی را نشان می‌دهند.

خارج از کلاس

درباره‌ی یخدان‌ها و یخچال‌های قدیمی از بزرگ‌ترها سؤال کنید و به کلاس گزارش دهید.

ایستگاه فکر

با گذشت زمان، یخچال‌ها چه تغییراتی کرده‌اند؟

علم و زندگی

پیش‌بینی کنید در آینده چه تغییراتی در یخچال‌ها به‌وجود خواهد آمد؟

